

Lars Oskan-Henriksens tale ved åbningen af Copenhagen Pride Week

Taler

Lars Oskan-Henriksen
Forperson for Copenhagen
Pride

Dato

14. august 2018

Sted

Rådhuspladsen, København

Kære LGBTQIA+-miljø, kære København

Velkommen til dette års Copenhagen Pride Week.

Efter en ekstremt varm sommer, hvor vi har knoklet for at blive parate til i dag, er det dejligt i mere temperet klima at kunne byde jer velkomne til den mest ambitiøse og mest arrangementspækkede Copenhagen Pride Week nogen sinde. Udover 5 store koncertaftener og en parade med 25 % flere forhåndstilmeldte byder programmet på mere end 100 arrangementer over hele byen.

Særligt vores politiske- og menneskerettighedsprogram har i år haft markant voksevæk – og det sammen har den gruppe af frivillige, som har stået for at skabe programmet. Det viser, at jo flere vi er til at løfte opgaven, jo mere kan vi skabe, og jo bedre bliver det for os alle. Så derfor skal der lyde en klar invitation til alle i dag om at tage det alvorligt, når vi siger, at Copenhagen Pride tilhører miljøet. Det er jeres og vores pride, og jo flere aktive, jo bedre resultat. Engager jer i priden. Tag ansvar. Kom med ideer, og før dem ud i livet. Vi er et åbent fællesskab, og vi har brug for jer alle.

Opsøg os, skriv til os, bliv del af det store frivillige fællesskab, som er og skaber Copenhagen Pride, og som året rundt arbejder med at lave indholdsrige arrangementer for vores miljø.

Om bare tre år står vi her og byder velkommen til et World Pride kombineret med EuroGames i København. Det bliver den største LGBT+-begivenhed i verden det år og den største, der nogensinde har været afholdt på dansk jord. Vi er dedikerede til vores hashtag: You are Included, som skal sikre, at alle har lige

mulighed for deltagelse, og at alle er tænkt ind i aktiviteterne i programmet.

Det forudsætter to ting:

At mange tager ansvar og kommer og bidrager med viden, ideer og ressourcer, men også at vi som miljø opfatter os som et større hele. At L'et og G'et og B'et og T'et og Q'et og I'et og A'et og plusset hver for sig er afgørende identiteter og enheder, men at akronymet til sammen – det sammenhold, som udgør det, vi kalder ”miljøet, er større end summen af de enkelte dele.

Der er kræfter i vores eget miljø, som gerne vil skille os ad. Som fokuserer på forskellene frem for det, der forener os. Der er nogle, som er opsatte på at udelukke nogle andre. Det skal vi ikke finde os i, og det skal vi ikke lade ske. Det er så afgørende, at vi holder sammen – hvis vi er skilte og indbyrdes slås, så vinder vore modstandere.

Et af de forsøg, der senest er blevet gjort, er dels at skrive transpersoner ud af historien og derudover helt at udslette transpersoner som legitim identitet og kategori. Det er udtryk for en transfobi fra dele af det homoseksuelle miljø, som vi bliver nødt til at imødegå og sige imod. I et debatindlæg i forrige uge var der en debattør fra den fløj, som gjorde sig til talskvinde for, at transpersoner ikke deltog i Stonewall-oprøret, som vi til næste år markerer 50-året for.

At tage det semantiske argument for gode varer, at transpersoner ikke fandtes i 1960'erne og før, fordi der ikke var et ord for dem, er udtryk for vanvid (i ordets helt oprindelige betydning) og vil som konsekvens have (dersom man køber det), at KL har udslettet både sig selv og alle os andre af historien før i slutningen af 1800-tallet, hvor ordet homoseksuel ”opfandt” af K.M. Benkert.

Mennesker med følelser rettet mod samme køn som dem selv har altid fandtes – blot under andre navne: pæderaster, urninge eller omtalt som deltagere i ”omgang mod naturen”. Vi opstod ikke ud af intet, blot fordi der pludselig var et sprog for os, som ikke var direkte krænkende. Ordet homoseksuel konstruerede ikke de homoseksuelle, men gav os en identitet.

Alle troværdige beretninger fra CSO fortæller om et uorganiseret oprør mod politivold og diskrimination under en razzia på the Stonewall Inn den 28. juni

1969 og i dagene, der følger. Det er naturligvis urimeligt at tale om én person, som sætter oprøret i gang, for sådan foregår den type af uorganiseret og desperat modstand ikke – men der er adskillige eksempler på civil ulydighed og modstand fra både bøsser, lesbiske og transpersoner under Stonewall.

At underkende transpersoners eksistens for at vriste deres uomtvistelige og modige bidrag fra dem er udtryk for historieløshed.

Marsha P. Johnson og Sylvia Rivera (to af de navngivne oprørere) var f.eks. stiftere af S.T.A.R (Street Transvestite Action Revolutionaries). De var begge selvidentificerede transpersoner, og nej (!) – Marsha Johnson omtalte ikke sig selv som transkønnet, fordi termen på det tidspunkt var stærkt sygeliggjort, men som ”køns-nonkonform”.

Så: for at gøre en lang historie kort: Stonewall-oprøret BLEV startet af transkvinder – og af lesbiske kvinder og af transmænd og af bøsser af flere farver – og KL's behov for, at det ene absolut skal udelukke det andet, er ligeså uforståeligt, som det er fejlagtigt.

Identiteten transkønnet fandtes – og også i 1960'erne var transpersoner bevidste om muligheden for kirurgisk at kunne skifte køn. I Danmark kender vi mange af deres navne. Vi kender dem, fordi de var vore venner og medsøstre, som med store omkostninger sloges for deres ret til at være til, og som stod fast på deres transidentitet, men som pga. den restriktive praksis på Sexologisk klinik måtte tage sagen i egen hånd og drage til udlandet for, for deres sammensparede skillinger, at få foretaget den kirurgi, de havde brug for – og råd til.

Vigtigst er det at fortælle, at de på trods af forsøg på underkendelse af deres eksistens insisterede på deres transidentitet og -repræsentation, aldrig undskyldte for den, men i en tid, hvor det var ulovligt at gå i ”det modsatte køns” tøj, insisterede på det, lod sig arrestere for det – og når de var klædt af – og på igen – i ”herretøj” af politiet, strøg direkte hjem og tog kjole på igen for at gå på gaden. Og de trak på Halmtorvet og sparede op i cigarkasser for at rejse til verdens ende for at få den nødvendige kirurgi, der blev dem nægtet i Danmark. Ikke fordi de ikke kunne leve med, at de var homoseksuelle, men fordi de var transpersoner, hvis krop og deres oplevede køn ikke stemte over ens – og fordi det var en bydende nødvendighed for dem – uanset den usikkerhed, de udsatte sig selv for – at kunne leve i balance og i overensstemmelse med, hvem de var.

Der fandtes naturligvis en homobevægelse før Stonewall. Vi fejrer i år med berettigede fanfarer og i respekt for alle de sejre, som er LGBT-Danmarks fortjeneste, foreningens 70-årsjubilæum. Verdens næsteældste endnu eksisterende LGBT-forening. Men når jeg før anvendte udtrykket, at der fandtes en homobevægelse, så er det fordi, at det var netop, hvad det var: en homo-bevægelse. Fokuseret på de homoseksuelle og med en stærk ekskludering af de transkønnede.

Det er sådan set ikke en del af vores historie, vi behøver at være specielt stolte af – men den kan minde os om, at blot fordi man selv bærer på en minoritetserfaring, er man ikke nødvendigvis parat til at anvende denne erfaring til andres bedste.

Også i vores bevægelse har der været og er der en tendens til at ville sparke nedad – og det tog os beskæmmende lang tid at indse, at ingen kan påberåbe sig en sejr, hvis man har efterladt en del af sine medsoldater tilbage på slagmarken.

Men det er ikke sandt, at homokampen som sådan startede i 1948. På den måde kan man ikke sætte bestemte årstal på – om det så er 1969 eller 1948 for den sags skyld. Det år stiftedes Foreningen af 1948, den forening, der i dag hedder LGBT-Danmark. Men forud havde der været bedrevet homokamp fra i hvert fald 1860'erne, hvor den tyske forfatter K.H. Ulrichs i eget navn publicerede politiske skrifter vendt mod diskrimination af homoseksuelle, og dannet organisationer som WhK (1897), NWHK Nederlands (1912), Bund für Menschenrecht e.V. (1923), the Society for Human Rights (1924), Der Kreis (1943), COC Nederlands (1946) for blot at nævne nogle.

Og allerede i 1933 afkriminaliseredes homoseksualitet i Danmark, i hvilken forbindelse K.K. Steincke, den daværende socialminister, udtalte: ”Det er bedre, at livet tager livet af loven, end at loven tager livet af livet”.

Der er ingen af os, som er engagerede i LGBTQIA+-bevægelsen, som tror, at bevægelsen startede i 1948 – eller med Stonewall – end ikke amerikanerne, for hvem opstanden ellers fylder væsentligt mere i selvforståelsen end for os. Men der skete med Stonewall og med de sene 1960'eres seksuelle frigørelse, kvindekamp, ungdomsoprør, frigivelse af billedpornografien og abortret og mange andre rettighedskampe også en forandring i måden at bedrive kampen

på.

Tanken om, at en assimilationsstrategi (*hvis vi ligner de heteroseksuelle, så opdager de sikkert, at vi bare er ligesom alle andre mennesker, og så standser diskriminationen, og vi får lige rettigheder*) kunne føre til anerkendelse, fik et grundskud, og overalt i den vestlige verden (som er den, vi forholder os til her) opstod gadebaserede bevægelser med happenings, demonstrationer og provokation som politiske redskaber ud fra devisen som formuleret af Harvey Milk: ”Det, som er synligt, kan ikke ignoreres.”

Det var f.eks. Lesbisk Bevægelse, Bøssernes Befrielsesfront og Pridebevægelsen, som grundlagdes, efter man i 1970 for første gang højtideligholdt en årsdag for Stonewall-oprøret. Der går derfor en lige linje fra Stonewall til den moderne pridebevægelse, som den manifestation af sammenhold, politisk kamp, protest, insisteren på at tage plads op i verden, og at vi i kraft af blot at stille os frem i verden og være synlige, kan forandre, som bevægelsen er.

Vigtigt er dog at sige, at det ikke betød, at disse organisationer herefter stod alene, men de var en nødvendig tilføjelse til de eksisterende foreninger og diskurser. I Danmark bestod LGBT-Danmark, som foreningen hedder i dag, sideløbende med de mere revolutionære bevægelser og igen: Det ene behøver ikke udelukke det andet for at være rigtigt. Kampen skiftede ikke kurs, men der var flere både i søen, som ad forskelligt udstukne kurser sejlede mod samme mål: ligestilling af LGBTQIA+ mennesker og en anerkendelse af vores ret til at formulere vore egne liv.

Priden som organiseret modstandsbevægelse kom til og er lige dele politisk manifestation og fejring af livet. Den internationale pridebevægelse er fortsat en politisk protest, men er samtidig en fejring af vores plads i verden.

Over hele kloden kender vi til mere end 1.200 årlige pridefejringer – de fleste med større udfordringer, end vi står med i Danmark. Og ofte gennemføres de med store menneskelige omkostninger og med fare for liv og førlighed. Det skal vi ikke begræde, ikke er tilfældet i Danmark – men vi skal bruge vores årlige pridemanifestation til at give stemme til dem, der er undertrykte, til at gøre opmærksom på al den uretfærdighed og diskrimination, LGBTQIA+-personer udsættes for verden over, og til at forpligte vore politikere og virksomheder til at løfte det fælles ansvar, det er at sikre vores tryghed og rettigheder.

Vi insisterer som organisation på, at de, der er med i vores aktiviteter, deler værdifællesskab med os. Ellers beder vi dem blive væk. Pridebevægelsen er en politisk protest – og det skal den blive ved med at være. Og samtidig insisterer vi på, at Copenhagen Pride Week er et safe space for alle LGBTQIA+-personer, hvor de skal vide, at de er beskyttet mod angreb og grænseoverskridende adfærd. Hvor det er os, som LGBTQIA+-personer, der sætter dagsordenen, og hvor alle, der kan gå ind på vores præmis, er velkomne til at deltage

Copenhagen Pride er en 100 % frivillig drevet organisation, som hvert år uden nogen ansatte smider alle de midler, vi formår at skaffe, økonomisk eller menneskeligt, ind i at skabe positive sociale tilbud til LGBTQIA+-personer og forandre verden til et sikrere sted at leve med vores identitet.

Alle vore aktiviteter er gratis og åbne for alle – fra Copenhagen Pride Week, til når vi bruger vores juleaften på at arrangere gratis jul for alle dem, der ellers ville sidde alene den aften.

Pengene, som kommer ind fra vore kommercielle støtter går direkte til at sponsorere organisationer som f.eks. LGBT-Asylums og Café Knuds (cafe tilbud til HIV-smittede) deltagelse i priden, til at sikre, at alle organisationer i miljøet kan være med uden omkostninger, selvom sikkerheden om arrangementet efterhånden koster adskillige hundrede tusinder, og til at sikre den fri og lige deltagelse for alle.

Vi er en moderne Robin Hood-historie, hvor vi beder de ”rige” om at betale, så alle kan være med. Og med frivillig arbejdskraft skaber vi Københavns største festival og Danmarks største menneskerettighedsmanifestation. Det hverken vil vi eller skal vi undskylde for. Lige så lidt som vi vil undskylde for, at vi altid vælger at tage de svages parti og give plads og rum til de, som andre forsøger at gøre tavse.

Queerbevægelsen, som er en af de nyere grene på vores livstræ, er et udtryk for, at revolutionen IKKE er død. Som det er enhver opvoksende ungdoms forbandede pligt, er queerbevægelsen i gang med at rive fortidens strukturer ned og genskabe verden i deres eget – og forhåbentligt – forbedrede billede. Her skal

vi som ældre i bevægelsen på den ene side lytte og tage ved lære, men samtidig yde modstand, så der er noget at kæmpe mod.

Copenhagen Pride favner på trods af den kritik, der har været rettet mod os, i den grad de transkønnedes sag. Det gør vi, fordi vi føler en forpligtelse til at tage mindre gruppers parti med den styrke, der er vor. Og det gør vi, fordi ethvert udtryk for homo- eller transfobi er med til at begrænse vores alles muligheder for at leve trygt i verden. Vi vil ikke generaliseres om – og vi vil modarbejde enhver form for fordomsfuld generalisering – uanset om den kommer udefra eller fra eget miljø.

Det er transfobisk ikke at ville anerkende transpersoners identitet og at gøre den til udelukkende et spørgsmål om ydre kønsmarkører. Det er transfobisk at påstå, at transpersoner er bøsser eller lesbiske, som lever i fornægtelse af deres seksualitet. Og det er transfobisk at slå alle transpersoner over én kam, som nogle man ikke vil have sex med, lige som det er racistisk f.eks. ikke at ville have sex med asiater uanset personens anseelse, blot pga. deres race.

Det er generaliseringen, der er problemet, samt anklagen om, at der skulle findes en ideologi blandt transpersoner om at begå overgreb på lesbiske kvinder ved at tvinge dem til sex.

Ideen er absurd.

Og den er krænkende overfor transpersoner, fordi den er udtryk for en generaliserende fordom og en konsekvent afvisning af mennesker alene på grund af måden, de repræsenterer på.

Al seksuel tiltrækning beror på en grad af objektivering – og vi er interesserede i forskellige ting – og i forskellige ting til forskellige tider i vore liv.

Jeg er bøsse. Jeg tænder på mænd. Men jeg tænder ikke på *alle* mænd, og jeg har ikke lyst til at have sex med enhver mand, jeg ser. Det gør mig ikke til homofob. Og det gør mig ikke misogyn, at jeg ikke (endnu) har oplevet seksuel tiltrækning til kvinder. Men det ville gøre mig misogyn, hvis jeg anklagede alle kvinder for at være seksuelle rovdyr, hvis eneste mission var at komme i bukserne på mig og modbevise min homoseksualitet.

Priden er en manifestering af styrken i det mangfoldige fællesskab.

Vi fastholder, at et samfund bør kendes på, hvordan vi behandler vore minoriteter. Derfor skal vi, som i denne sammenhæng er de fleste (nemlig bøsserne og de lesbiske) tage kampen på os og skabe rum til, at minoriteter i vores eget miljø som asylansøgere, mennesker med funktionsnedsættelser, transpersoner, minoritetsetniske eller interkønnede får plads og rum.

Og vi skal forsøge at bekæmpe ethvert tiltag – udefra eller fra egne rækker – på at begrænse nogen identitet under akronymet eller lukke nogen af os ude. Og vi afviser fuldstændigt påstanden om, at transpersoner på nogen som helst måde er udtryk for en manglende ret til at ”være til samme køn som én selv”.

Vi hører sammen! Vi er søskende i samme familie. Vi er stærkere sammen og svagest, når vi lader os skille ad.

Lad det være det credo, vi holder pride med i år.

Lad det gennemsyre den uge, vi nu har sammen, og tag det med herfra, når ugen er slut. På den måde kan vi forandre verden.

God Copenhagen Pride Week 2018.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Copenhagen Pride, Regnbuebevægelsen, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lars-oskan-henriksens-tale-ved-abningen-af-copenhagen-pride-week-2018>